

Samenvatting van het proefschrift

E. Toes-Zoutendijk

"Implementation phase of the Dutch colorectal cancer screening programme"

Promotiedatum: 1 november 2019

Universiteit: Erasmus MC

Promotores:

Prof. dr. H.J. de Koning

Copromotores:

Dr. I. Lansdorp-Vogelaar

Dr. M.E. van Leerdam

Wereldwijd hebben verschillende landen in de afgelopen jaren een bevolkingsonderzoek naar darmkanker geïmplementeerd, met als doel om de incidentie en sterfte ten gevolge van darmkanker te verminderen. Het Nederlandse bevolkingsonderzoek darmkanker werd vanaf 2014 gefaseerd ingevoerd voor mannen en vrouwen van 55 tot en met 75 jaar, die elke twee jaar uitgenodigd worden voor screening d.m.v. faeces immunochemische test op occult bloed (FIT). Monitoren van een bevolkingsonderzoek is belangrijk, met name gedurende de invoeringsfase van een nieuw programma. De opzet van het programma kan goed onderzocht en gepland zijn, maar het is onbekend of de prestatie van het programma op landelijke niveau overeen zal komen met de verwachting.

Het deelnamecijfer in het eerste jaar was 71,3%, wat hoger was dan verwacht en één van de hoogste wereldwijd. Het blijft ook hoog in vervolgrondes. Deelname aan de vervolgcoloscopie met 77,8% is lager dan het geadviseerde 85% en ook lager dan omliggende landen. In het eerste jaar was het aantal personen met een positieve FIT die doorgestuurd werden voor coloscopie hoger dan verwacht. Het aantal personen waarbij vervolgens een darmkanker of advanced adenoom werd gevonden was daarentegen lager dan verwacht. Daarom was een verhoging van de afkapwaarde halverwege het eerste jaar noodzakelijk om weer een goede balans te vinden tussen de voordelen (darmkanker en advanced adenomen detectie) en

nadelen (onnodige coloscopieën) van het bevolkingsonderzoek darmkanker. Deze hogere afkapwaarde had minimale impact op de detectie van darmkanker en advanced adenomen, omdat een groot deel van de laesies in de tweede ronde werd gevonden. FIT had een hoge sensitiviteit voor darmkanker, maar was wel lager voor personen getest met de hogere afkapwaarde. Screen-gedeteteerde darmkankers hebben een gunstigere stadiumverdeling en worden vaker linkszijdig gevonden dan symptoom-gedeteteerde darmkankers.

De resultaten van de eerste paar jaar van het bevolkingsonderzoek darmkanker zijn veelbelovend en het lijkt erop dat als gevolg van het bevolkingsonderzoek darmkanker gerelateerde ziekte en sterfte zal afnemen.